

bæredygtige byer™

RAMME FOR NETVÆRKSORTLÆGNING

Udgangspunktet for Bæredygtige Byer's arbejde er det holistiske bæredygtighedsbegreb, som blev skabt af Brundtland Kommissionen med udgivelsen af rapporten 'Our common future' i 1987. Rapporten var den første til at fokusere på global bæredygtighed og lancerede en omfattende indgang til bæredygtighed, som omfattede de sociale, økonomiske, politiske/institutionelle og miljømæssige aspekter. Målet for Brundtland kommissionen var at vise vejen til en fremtidig udvikling:

"som opfylder de nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare"

Brundtland-rapporten (1987)

Et holistisk bæredygtighedsbegreb indebærer således en sammentænkning af det miljømæssige, det sociale og det økonomiske. Dermed udelukker bæredygtighedsbegrebet muligheden for kun at fokusere på f.eks. miljø, da hele ideen er at tænke i helheder. Bæredygtighedsbegrebet udmærker sig ved at tage hånd om samspillet mellem forskellige processer og er en erkendelse af, at verden består af gensidige afhængigheder. I praksis vil der dog være emneområder, der har en tungere vægtning af enten det økonomiske, miljømæssige eller det sociale.

"Vi er fanget i et uudgæeligt netværk af gensidige afhængigheder bundet sammen i en fælles skæbne. Alt, der påvirker den enkelte direkte, påvirker alle indirekte."

Dr. Martin Luther King (egen oversættelse)

Den økonomiske del af bæredygtighedsbegrebet er oftest det, der får den mindste vægtning. Dette skyldes i høj grad, at en traditionel økonomisk udregning i forhold til overskud på bundlinjen har svære vilkår i forhold til bæredygtighed, da mange bæredygtige teknologier stadig er i udviklingsfasen eller bliver produceret i så små mængder, at prisen stadig er forholdsvis høj.

Når vi taler om økonomisk bæredygtighed, er det derfor essentielt at forstå økonomien i et bredt perspektiv. Det handler om, hvordan et bedre miljø spiller ind på de udgifter, der er til oprensning eller vedligehold, hvor-

dan socialt velfungerende områder i byen har færre udgifter til reparation, vedligehold osv. Og disse ting skaber på længere sigt en bedre økonomi.

Gode bæredygtige byområder med fælles systemer for vandforbrug, varme og affaldshåndtering og med plads til udfoldelse og leg skaber fællesskaber, som har en interesse i at vedligeholde et områdes kvaliteter. Dette er økonomisk bæredygtigt i forhold til de eksternaliteter og utilsigtede konsekvenser, som vores levevis i dag bringer med sig. Her kan nævnes udgifter til sygdomme på grund af larm, forurening, manglende motion etc.

Staten spiller en afgørende rolle i forhold til, at den økonomiske bæredygtighed bliver en vigtig dimension. Staten afholder i dag udgifterne til de eksternaliteter og utilsigtede konsekvenser, som en ikke-bæredygtig byudvikling bringer med sig. Incitamentstrukturer, der støtter bæredygtigt byggeri, bæredygtige teknologier og bæredygtig transport f.eks. via skatter og afgifter gør, at det kan betale sig at tænke bæredygtigt. Ikke blot som borger, men også som privat virksomhed.

Det holistiske bæredygtighedsbegreb er siden 1987 blevet brugt og videreudviklet. På verdensplan har vi bevæget os fra en mere snæver tilgang til bæredygtig-

bæredygtige byer™

Bæredygtighedsbegrebet er også anvendt i forhold til byernes udvikling:

Aalborg chartret (1994)
et sæt af fælles visioner og intentioner for lokal bæredygtig udvikling og en detaljeret europæisk tilgang til realiseringen af Lokal Agenda 21.

Hannover Principperne (2000)
relaterer bæredygtighedsbegrebet til det bebyggede miljø i ni erklæringer om værdi og rammer for design.

Melbourne Principperne (2002)
udstikker en ramme for samarbejde på forskellige niveauer og for engagement af lokalsamfund i skabelsen af bæredygtige byer.

EcoDensity (2006)
Et charter udviklet af Vancouver City, der forpligter byen til at tænke bæredygtigt som en integreret del af alle byens planlægningsprocesser.

The Copenhagen Agenda for Sustainable Cities (2007)
består af ti principper, der har til formål at fremme og styrke udviklingen af bæredygtige byer i lyset af klimaudfordringen.

hed, som primært har fokuseret på global opvarmning til en bredere bekymring i forhold til byernes tilstand, det globale miljø, ressourcemangel mm. Brundtland-rapportens definition af bæredygtighed udstikker en filosofi om en overordnet forståelse og nogle principper, som giver mulighed for at virkningsfulde underdefinitioner kan blive udformet indenfor denne brede ramme. Bæredygtighed er altså et komplekst begreb, som der er i praksis kun er enighed om i forhold til de generelle og helt overordnede principper.

I arbejdet med principper for bæredygtig byudvikling bliver der talt meget om det liv, som byerne skal være rammen om. Der er kommet fokus på, hvordan rummene mellem husene spiller en stor rolle i forhold til det levede liv og fællesskaber, som er to vigtige dimensioner, når adfærdsmønstre skal ændres.

Designere og arkitekter argumenterer for at forstå det kulturelle, historiske og visuelle i bæredygtighedsbegrebet. Dét der rører menneskelige følelser og transformerer følsomheden over for byen og dens bygninger og teknologier. De arbejder med, hvordan valg af materialer og placering i rummet kan frembringe følelser og fremprovokere nye handlinger, ændre værdinormer og ikke mindst sænke forbrugsmønstre.

At tænke og arbejde bæredygtigt kræver en omstilling i forhold til forventninger om resultater. Bæredygtig udvikling er en lang proces, som vil give en masse resultater, men ikke i form af simple regnestykker, hvor to plus to giver fire. Mere i retning af langsigtede resultater, hvor der er en større gevinst at hente. Nogle gevinster er ikke umiddelbart synlige inden for en kort tidshorisont, men dukker løbende op og mangedobler gevinsten.

I vores arbejde med bæredygtighed - heriblandt guiden til bæredygtig byudvikling, der lister over 150 netværk og aktører - har vi valgt at inddele bæredygtighed i specifikke emneområder (energi, transport, social etc.). Man kunne argumentere, at vi ved at splitte feltet op på denne måde underminerer den holistiske tankegang. Vi har dog valgt at gøre sådan ud fra en anerkendelse af, at der vil være forskellige politiske og virksomhedsmæssige dagsordener, der fordrer en specifik indgangsvinkel til et specifikt problem.

Med denne viden in mente er det afgørende for vores arbejde i Bæredygtige Byer™ at sætte fokus på det holistiske perspektiv og viden om gensidige afhængigheder som en overordnet ramme for at tænke og implementere forskellige dimensioner af en bæredygtig byudvikling.